



Omagiu “Ceahlăului prozei românești”

Valentina TOPALO

Și în 2005, Biblioteca își continuă activitatea prin organizarea expozițiilor menite să popularizeze colecțiile de carte, să stimuleze consistența lecturilor studenților. De la începutul anului curent, cititorii au avut posibilitatea să viziteze expoziții și să asiste la manifestări consacrate sărbătoririi a 125 de ani de la nașterea lui **Mihail Sadoveanu: Ceahlăul prozei românești** (G.Călinescu), **Aniversarea UNESCO - Anul Sadoveanu**, un program artistic cu genericul: **Lecturi Sadoveniene**, un spectacol teatralizat. **...Trecutul pulsează în mine ca un sînge al celor dispăruți** (M.Sadoveanu), **audierea înregistrărilor unor fragmente din: Baltagul, Frații Jderi, Nada Florilor**, interpretate de actori români.

Scriitorul Mihail Sadoveanu (5 noiembrie 1880 -19 octombrie 1961), creator al romanului istoric și al povestirii, în cei aproape **55 de ani** de activitate literară, a scris peste **100 de volume**, care au fost traduse în **40** de limbi. Sadoveanu este un scriitor polivalent. Biblioteca propune atenției cititorului, prin intermediul expozițiilor amintite, colecția reprezentativă de carte sadoveniană, ce cuprinde lucrări valoroase în 5 limbi: română, rusă, engleză, franceză,

germană. Toate volumele scriitorului, adunate în expoziții, formează, metaforic vorbind, cercurile unui copac falnic și mîndru, simbolizînd avuția de cărți, reviste, materiale audio-vizuale achiziționate de Biblio-



tecă, documente oferite de *Asociația Pro Basarabia și Bucovina*, filiala C.Negri, Galați, România, zeci de cărți, printre care și vechi, rarissime. Vom enumera doar cîteva titluri: **M. Sadoveanu, Opere (1904-1917)**, București, 1940, **M.Sadoveanu, Opere în 13 vol.**, ediție apărută sub supravegherea

autorului în 1957; **Romane și povestiri istorice, 1961**, cu texte reproduse după ediția **M. Sadoveanu, Opere (în 18 volume)**, București, 1954-1959, **romanul Baltagul**, editat în repetate rânduri în anii 1950, 1960, 1970, 1980, 1990, 2000; **romanul Frații Jderi** (scris timp de 30 de ani), edițiile din anii 1960, 1970, 1980, 1990, 2000.

Aceste expoziții, prin care este celebrată opera marelui Sadoveanu, conțin multe din cărțile care l-au consacrat, precum **Crîșma lui Moș Precu și alte povestiri**(1904), excelentele romane istorice **Creanga de Aur** (1960), **Frații Jderi** în primul rând, precum și documente istorice, fotografiile de familie apărute la peste 20 de edituri: *Editura pentru Literatură, Editura de Stat pentru Literatură și Artă, Editurile: Ion Creangă, Eminescu, Junimea, Recif, Cartea Românească, Univers, Minerva, East European Monographs-New-York, Meridian, Verlag der Nation-Berlin, etc.*). Volume editate în excelente condiții grafice stau într-o bună vecinătate cu cărțile din prestigioasa colecție **Moș-tenire** (22 volume), adevărate "piramide lite-rare", apărute la *Întreprinderea Editorial-Poligrafică Știința, Chișinău și Editura Fun-dației Culturale Române, București*. Arta scriitorului are personalitate inconfundabilă, el reușind să analizeze psihologia mulțimii spre a o fixa memorabil în: **Țara de dincolo de negură sau Note din Olanda**. Condiția umilă a omului simplu din: **Dureri înăbușite** sau **Vremuri de bejenie** face loc omului înțelept în: **Zodia Cancerului, Divanul Persian, edițiile 1940, 1960, 1970, 1980, 1990, 2000**. În mod vădit, fiecare titlu este și o for-mulă de adresare către cititor, invitându-l să

recepteze detaliile, scenele, locurile cu semnificație memorabilă, însemne ale durabilității, cum sînt: hanul, moara, schitul etc. Este important și faptul că majoritatea oprelor sadoveniene au văzut lumina tiparului la edituri prestigioase, astfel că, și în acest sens, cititorul nu are cum se îndoii de valoarea cărții sadoveniene aleasă pentru lectură. În genere, se poate afirma că bogăția, complexitatea operei sadoveniene poate satisface gusturile oricărui cititor inițiat, iar cele **278 de titluri de opere, 194 titluri de articole din periodice, 114 titluri despre opera scriitorului, îl reprezintă plenar pe autor** și sunt o dovadă concludentă în acest sens. Biblioteca face, într-un fel, publicitate și editurilor prin promovarea cărților de valoare, a cărților care, prin impactul, rezonanțele obținute, depășesc cu mult nivelul scontat în momentul editării. Așa cum activitatea unei edituri nu înseamnă doar operații tehnologice - scoaterea cărților de sub teasc, ci și ajungerea ei la cititor, Biblioteca are, în acest sens, un cuvînt greu de spus, bibliotecarii promovînd, de fapt, cartea în rîndul maselor de cititori. La fel, în cadrul vizitării acestor expoziții, cititorul poate acumula o experiență mai mult decît utilă – el are posibilitatea să compare condiția actului editorial dintre anii 1950-2000 cu prestața activității editoriale actuale. Astfel că, Biblioteca este și un partener important pentru editurile producția cărora intră în colecțiile ei. În opinia noastră, titlurile de carte din colecția **Scriitori români comentați** sunt absolut remarcabile. Un exemplu grăitor îl constituie: **Mihail Sadoveanu, comentat de Ch. Mit-rache, colecție premiată la cel de-al IV-lea**

Salon Național de Carte, Cluj-Napoca, mai 1994. După cum bine se știe, cel care "l-a descoperit" (în 1904) pe M. Sadoveanu - scriitorul a fost Nicolae Iorga. Autorul va recunoaște franc mai târziu: „**Domnul Iorga cel dintâi m-a remarcat și m-a făcut cunoscut marelui public**”. Sînt importante volumele de critică literară apărute, începînd cu anul 1953 și pînă-n prezent. Pentru investigarea critică pertinentă și o mai profundă valorificare a operei sadoveniene, au fost selectate recenzii și articole de sinteză, utile în cazul unor interpretări ample a unei proze concrete, articole și studii generale teoretice, aplicate, axate pe anumite idei. *Coexistă "pașnic" pe rafturi texte inedite: critica sociologică a lui Mihai Ralea, interpretările pline de nerv ale lui Pompiliu Constantinescu, Perpessicius, demersul analitic lipsit de artificii al lui Tudor Vianu, cît și intervențiile polemicie ale lui Tudor Arghezi, Lucian Blaga, Profira Sadoveanu, Vasile Sadoveanu, Nichita Stănescu, Geo Bogza, Paul Marcea, Gheorghe Mitrache etc.*, volume de critică literară - aprecieri și mărturii creditabile despre viața și opera lui Mihail Sadoveanu. *Istoria acestor volume (precum au menționat G. Călinescu, N. Manolescu)*, este o continuă revenire la Opera Sadoveanu, iar diversele variante apărute la edituri înnobilează colecția de carte sadoveniană. Așa cum, mai multe cărți rare ale lui Sadoveanu au intrat în colecția noastră grație contribuției generoase a Asociației Pro Basarabia și Bucovina, le mulțumim și pe această cale. Multe nuvele, povestiri istorice au apărut în publicațiile pres-tigioase interbelice, precum *Viața Românească* (în

anii 1912-1940), *Revista Fundațiilor Regale* (1932-1945), numere de reviste aflate în fondul Bibliotecii bălțene. Ilustrațiile, care însoțesc textele, le com-pletează armonios, îmbogățind persona-litatea cărții. Este ușor de receptat, în baza documentelor vernisate, rezonanțele pe care le-a avut fiecare volum în parte, înce-pînd cu secolul XX și pînă în zilelele noas-tre. Titlurile de carte sadoveniană sunt, cum spuneam, copios prezente și în limbile stră-ine: engleză, germană, franceză: **M.Sado-veanu: Centenaire de sa naissance 1880-1980**, Bucarest, 1963; **Le Rameau D"or**, București, 1983; **Dir Bruder Jderi**, Berlin, 1978; **Das Liebeslied: Novellen**, Berlin, 1980; **The Hatchet, The life of Stephen the Great**, New-York, 1991; **The Mud-Hut Dwellers**, Bucharest, 1962. Spațiile expo-ziționale, în care sunt vernisate acte, docu-mente, opere sadoveniene de valoare, contribuie la formarea intelectuală și la edu-carea viitorilor specialiști în spiritul cultului Cărții. La Biblioteca Științifică sunt de găsit cărțile marelui scriitor Mihail Sadoveanu, care sunt solicitate acum și, la sigur, vor trezi interesul, încă multe decenii, noilor ge-nerații de cititori.

